

Mededelingen

Jaarverslag 1991 VALO-Moedertaal

De VALO-M (Veldadviescommissie voor de Leerplanontwikkeling Moedertaal) heeft tot taak de Bestuursraad van het Instituut voor Leerplanontwikkeling (SLO) te adviseren. De VALO-M is verantwoordelijk voor veldgebonden, vakinhoudelijke en onafhankelijke advisering over produkten die door de SLO worden ontwikkeld voor het vak- en vormingsgebied Moedertaal. Verder dient ze te adviseren over de stukken die de SLO nodig heeft voor de besturing van het instituut.

De Resonansgroep van de VALO-M

De VALO-M bestaat uit een kern van tien mensen - de Resonansgroep - die voortkomen uit de vakinhoudelijke verenigingen: de sectie Nederlands van de Vereniging van Leraren in Levende Talen (SBN/LT), Vereniging voor het Onderwijs in het Nederlands (VON), Vereniging voor de Didactiek van het Nederlands (VDN).

In het verslagjaar heeft de Resonansgroep acht keer vergaderd. Tijdens de vergaderingen zijn twaalf adviesaanvragen en de daarbij behorende concepten besproken, en zijn de hoofdpunten van de adviezen vastgesteld.

In 1991 hebben de volgende personen deel uitgemaakt van de Resonansgroep:

- Jan Sturm (voorzitter; voorgedragen vanuit de drie bovengenoemde verenigingen. Jan Sturm heeft het voorzitterschap van de VALO-M vervuld van 1 januari 1986 tot 1 augustus 1991.
Sjaak Kroon is Jan Sturm als voorzitter opgevolgd per 1 augustus 1991.
- Pauline Bulthuis, Addie Gerritsen, Mariet Koolen-van Goch en Gerrit Reitsma (vanuit de Vereniging voor het Onderwijs in het Nederlands).
- Jos van Heesen-van Oost, Rudi Liebrand, Harry Paus, Joke Wooldrik en Tom Weijers (vanuit het de sectie Nederlands van de Vereniging van Leraren in Levende Talen).
- Bernard Schut en Theo Witte (vanuit de Vereniging voor de Didactiek van het Nederlands).

Advisering

De meeste vergadertijd is besteed aan de vakinhoudelijke adviezen op aanvraag van het bureau van de SLO. Adviezen zijn gevraagd door de leerplanafdeling basisonderwijs, speciaal onderwijs en opleidingen (BSO) over de onderwerpen: lezen, leerlijnen Nederlands, handreikingen bij de kerndoelen voor Nederlandse taal, Fryske taal en Spel/bevordering van het taalgebruik, en over de projectplannen 'hoogbegaafden' en 'kleuteronderwijs', en door de leerplanafdeling voortgezet

onderwijs eerste fase (VO-I) over het jaarwerkplan Nederlands. Eveneens heeft de VALO-M geadviseerd over het Meerjarenplan 1992-1995 van de SLO.

Kopieën van de adviezen kunnen besteld worden bij het secretariaat van de VALO-M: Postbus 2061, 7500 CB Enschede. Bij het secretariaat kunnen eveneens publikaties van de VALO-M worden besteld.

Naast het voorbereiden van adviezen is tijd besteed aan de voorzitterswisseling. In goed overleg met de vakinhoudelijke verenigingen heeft Sjaak Kroon per 1 augustus de leiding van de VALO-M op zich genomen.

Jan Sturm beëindigde niet alleen het voorzitterschap van de VALO-M, hij trad ook terug als lid van de VALO-M en als lid van de Bestuursraad van de SLO, verantwoordelijk voor het vak- en vormingsgebied moedertaal. Pieter Batelaan is hem in die laatste functie opgevolgd.

De Resonansgroep heeft diverse adviesvoorbereidende activiteiten gecontinueerd en in gang gezet. Voor het Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO) zijn de activiteiten voortgezet; ze zijn uitgemond in een adviesvoorbereidende conferentie onder de titel 'Moedertaalonderwijs en beroep: een uitdaging voor het schoolvak Nederlands in het MBO'. Vanwege de grote belangstelling (meer dan 150 geïnteresseerden) is de conferentie op twee dagen gehouden: op 29 oktober en 5 november.

Een adviesvoorbereidend onderzoek uitgevoerd door Milo Bellaar en Humphrey Bouwens, is afgerond met een (intern) verslag: 'De methode Talent: getoetst aan de uitgangspunten van Communicatief taalonderwijs. Een verkennend onderzoek'.

Een interviewonderzoek onder enkele secties Nederlands naar perspectieven van docenten op het vak Nederlands liep door in 1991. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Erik Blankesteijn, Rudi Liebrand en Jan Sturm.

Een enquête-onderzoek onder lezers van Moer en Levende Talen is gestart onder leiding van Frans Zwitserlood. Het onderzoek heeft tot doel de informatievoorziening in deze bladen over (de advisering over) leerplanontwikkeling voor Nederlands te verbeteren.

Over een onderzoek naar het gebruik van interculturele en mondiale verhalen van het VADO-project is in het verslagjaar gerapporteerd door de uitvoerder, Michiel van der Arend, op de conferentie Het Schoolvak Nederlands.

Ad hoc subcommissies van de VALO-M

Drie ad hoc subcommissies ondersteunden in het verslagjaar het werk van de VALO-M.

De ad hoc subcommissie Nederlands VO-II formuleerde in een nota beargumenteerde voorstellen voor de advisering over leerplan-ontwikkeling voor de tweede fase van het voortgezet onderwijs.

De ad hoc subcommissie Taal in het kader van intercultureel onderwijs rondde haar taak af met een nota voor het toetsen van plannen voor en producten van leerplanontwikkeling aan criteria van interculturaliteit.

De ad hoc subcommissie basisonderwijs werkte aan een nota, die gedurende enige tijd gebruikt kan worden als achtergrond bij de advisering.

De ad hoc subcommissies hebben eveneens bijdragen geleverd aan de adviezen van de VAMO-M.

Bezuinigingen

De maatregelen die in de Tussenbalans door de regering zijn aangekondigd, bleken zwaar weer te betekenen voor de onderwijs-verzorging. Over mogelijkheden een kwalitatief goede advisering in stand te houden met een sterk gereduceerd budget, is de discussie gestart.

Samenwerking

Vanuit het perspectief van adviesvoorbereiding is de samenwerking voortgezet met:

- het International Mother Tongue Education Network (IMEN). Het onderzoek dat het IMEN uitvoert naar definities van moedertaalonderwijs in verschillende Europese landen, leverde opnieuw een interessante bijdrage aan de advisering door de VALO-M. De VALO-M continueerde de samenwerking met het IMEN m.b.t. de publikatiereeksen 'Studies in Mother Tongue Education' en 'Occasional Papers in Mother Tongue Education';
- de International Association for Intercultural Education (IAIE). De samenwerking heeft tot doel de advisering m.b.t. interculturaliteit in de leerplanontwikkeling te verstevigen;
- Het Schoolvak Nederlands (HSN). De VALO-M heeft een bijdrage geleverd aan de voorbereiding van de conferentie 'Het Schoolvak Nederlands' in Diemen;
- externe deskundigen. Bij de voorbereiding van enkele adviezen heeft de VALO-M opnieuw een beroep kunnen doen op haar bekende deskundigen.

Publikaties

Haueis, Eduard & Wolfgang Herrlitz (eds.), *Comparative Studies in European Standard Language Teaching. Methodological Problems of an Interpretative Approach*. Studies in Mother Tongue Education 5, VALO-M, Enschede 1991.

Wooldrik, Joke & Jan Sturm, *Schrijfvaardigheid in het MDGO*. KUN/VALO-Moedertaal 1991 (conferentiedocument).

